

Aan de informateurs
De heren drs. R van Zwol en Prof. Dr. E Dijkgraaf
p/a Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Nijkerk, vrijdag 22 maart 2024

Ons kenmerk B/101219
Betreft Praktisch uitvoerbare oplossingen voor het (platte)land

Geachte heren van Zwol en Dijkgraaf,

Namens de cumelasector wensen wij u succes met uw nieuwe opdracht als informateur en met het vormen van een nieuw kabinet. Het nieuwe kabinet staat gelijk voor een aantal grote uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van stikstof, natuur, water, landbouw, visserij en voedselzekerheid zoals omschreven op bladzijde 12 in het eindverslag van de heer Putters. Dit zijn onderwerpen die onze sector dagelijks aangaan en waar onze sector hard bij nodig is om de oplossingen daadwerkelijk in de praktijk te brengen. Daarom sturen wij u deze brief, waarin we een helpende hand bieden en een aantal oplossingsrichtingen.

De cumelasector: onmisbaar in de groene buitenruimte

Wij zijn Cumela, de brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Nederland telt ruim 3000 cumelabedrijven en hier werken circa 40.000 betrokken vakmensen. Samen realiseren zij een sectoromzet van ruim 6 miljard euro en investeren voortvarend in innovatief materieel. De bedrijven zijn 99% MKB- en familiebedrijven en voor 95% is gevestigd in het buitengebied. De bedrijven in de cumelasector:

- ondersteunen boeren op het platteland met innovatieve technieken en precisielandbouw;
- versterken het elektriciteitsnet door sleuven te graven;
- onderhouden bestaande natuur, zodat de kwaliteit van de natuur beter wordt en er ruimte voor vergunningverlening ontstaat;
- leggen nieuwe natuur(gebieden) aan;
- ondersteunen de biodiversiteit, zowel in de gebouwde omgeving als op het platteland;
- investeren in zero-emissie materieel.

Onze sector wil én kan helpen

Onze leden hebben het materieel, de mensen en de kennis om de grote transitie op het (platte)land tot een goed einde te brengen. Zij kunnen én willen daarbij helpen, maar dan moeten zij wel hun werk kunnen doen.

Daarom is het belangrijk dat:

- de vergunningencrisis op de politieke agenda komt en blijft,
- dat de verduurzamingsopgave wordt gesteund,
- dat er oplossingen binnen de landbouw worden doorgevoerd
- en dat werken ook daadwerkelijk loont.

Praktisch uitvoerbare oplossingen voor het (platte)land

Als brancheorganisatie en als sector bieden wij hierbij een helpende hand en denken graag mee over oplossingen voor de ingewikkelde problematiek. Hierbij hebben wij de kennis om de oplossingen praktisch uitvoerbaar te maken. Bij deze brief bieden wij u vier compacte flyers aan, waarop wij een korte beschrijving geven van onze oplossingen. Uiteraard lichten wij onze oplossingen en adviezen graag persoonlijk toe. Neem hiervoor contact op met ondergetekende via ldboer@cumela.nl of bel 033 247 49 00. Graag tot ziens!

Met vriendelijke groet,

Leo de Boer
Algemeen directeur

Steun de verduurzamingsopgave

Een groot deel van de ondernemers in de cumelasector is gevestigd en actief in het buitengebied. Een duidelijke ontwikkelingsrichting voor de landbouw geeft houvast. We willen het nieuwe kabinet oproepen om niet alleen oog te hebben voor het opkopen van landbouwbedrijven, maar ook oog te hebben voor bedrijven die verder willen en hun bedrijf verder willen ontwikkelen in de maatschappelijk gewenste richting.

Consistent beleid voor de energietransitie

Het is belangrijk dat bedrijven de ruimte krijgen om die ontwikkeling te kunnen maken. Ook is ruimte en een consistent beleid voor de energietransitie van groot belang. Ondernemers in het buitengebied worden benadeeld vanwege netcongestie van het elektriciteitsnetwerk. Zowel aan de leverancierskant als aan de afnamekant.

Uitbreiding van het energienet

De cumelasector staat voor een enorme verduurzamingsopgave die niet gaat slagen zonder een grote uitbreiding van het energienet en andere slimme oplossingen. Bedrijvigheid op het platteland is een randvoorwaarde voor de leefbaarheid van het platteland.

Wij denken en praten graag mee over oplossingen!

Heb je vragen of wil je sparren met onze beleidsmedewerkers? Neem dan contact op met Gerben Zijlstra, beleidsmedewerker bodem, via **06 21 84 29 40** of gzijlstra@cumela.nl

Wie zijn wij?

Cumela is de brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Nederland telt ruim 3000 cumelabedrijven en hier werken circa 40.000 bevoegde vakmensen. Cumela behartigt de belangen van cumelabedrijven die werkzaam zijn in grondverzet, cultuurtechnisch werken, agrarisch loonwerk en meststoffendistributie. Zij informeren, verbinden, ontzorgen en ondersteunen cumelabedrijven en zorgen voor een gezonde sector, nu en in de toekomst. Meer weten? Bezoek www.cumela.nl

Vergunningscrisis op de politieke agenda

Nu er een nieuw kabinet gevormd wordt, is het noodzakelijk om de vergunningscrisis als gevolg van de stikstofproblematiek hoog op de politieke agenda te zetten. Voor de huidige aanpak van het stikstofprobleem, gebaseerd op het vorige coalitieakkoord, zijn vele miljarden gereserveerd waar nog steeds geen duidelijkheid over is. Cumela doet daarom een beroep op het nieuwe kabinet om Nederland versneld van het 'Stikstofslot' te krijgen.

De aanpak van het vorige kabinet heeft niet geleid tot ruimte voor vergunningen voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen. Sindsdien luiden steeds meer provincies de noodklok en steeds meer gemeenten staan met hun rug tegen de vergunningsmuur.

Nederland van het stikstofslot

In maart 2023 brachten we een beleidsnotitie onder de aandacht. Vooralsnog was die brief 'Nederland van het stikstofslot' (23-121590) van VNO-NCW en MKB-Nederland aan minister van der Wal geen aanleiding om haar beleid op dat punt aan te scherpen. Met de formatie van een nieuw kabinet in het vooruitzicht doet zich de kans én noodzaak voor dit alsnog in de kabinetsplannen op te nemen.

Dit is belangrijk, omdat:

- broodnodige woningbouw, energie- en infrastructuurprojecten doorgang moeten vinden;
- er veel meer mogelijk is dan men weet/denkt of wil zien;
- natuurherstel wél mogelijk is zonder individuen af te rekenen op 'kleine beetjes';
- landbouw én bouw snakken naar duidelijkheid, werkbaarheid en perspectief.

Graag verwijzen wij nogmaals naar deze beleidsnotitie, waarin we uitgebreid kijken naar oplossingsrichtingen om Nederland van het stikstofslot te krijgen.

Wij denken en praten graag mee over oplossingen!

Heb je vragen of wil je sparren met onze beleidsmedewerkers? Neem dan contact op met Gerben Zijlstra, beleidsmedewerker bodem, via **06 21 84 29 40** of gzijlstra@cumela.nl

Wie zijn wij?

Cumela is de brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Nederland telt ruim 3000 cumelabedrijven en hier werken circa 40.000 bevoegden vakmensen. Cumela behartigt de belangen van cumelabedrijven die werkzaam zijn in grondverzet, cultuurtechnisch werken, agrarisch loonwerk en meststoffendistributie. Zij informeren, verbinden, ontzorgen en ondersteunen cumelabedrijven en zorgen voor een gezonde sector, nu en in de toekomst. Meer weten? Bezoek www.cumela.nl

Werken moet lonen

Cumela is de brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Wij pleiten er al jaren voor dat werken moet lonen. Met een aantal aanpassingen kan het werken in onze sector aantrekkelijk(er) gemaakt worden. Meer weten over onze organisatie of onze sector? Bezoek www.cumela.nl

Verschil tussen bruto en netto verkleinen: De insteek van de vakbonden is hogere lonen, maar wij zien meer in verlagings van de werkgevers- en werknemerslasten op arbeid. Het wordt tijd dat het verschil tussen bruto en netto kleiner wordt en dat het maken van overuren niet zwaarder belast wordt dan de normale uren. Voor werkend Nederland is het netto-effect op de betaling van overuren betreuenswaardig door het progressieve belastingsysteem en het werken met een franchise voor de pensioenpremie. Dit beperkte netto-effect motiveert medewerkers niet om 's nachts te werken. Zelfs niet als ze hier bruto een toeslag van 30 tot 50% voor krijgen. Die overuren ontstaan niet alleen door personeelskrapte, maar in onze sector met name door weersomstandigheden en datumbeperkende wetgeving. Hier moet meer oog voor komen!

Stimuleren om te werken: Wie gaat werken naast een uitkering of in plaats van een uitkering moet meer overhouden, zodat werken wordt gestimuleerd. Op dit moment levert dit weinig (extra) netto-inkomen op, door het systeem van toeslagen en de voorwaarden van de uitkeringen. De regering moet als ze maatregelen neemt om uitkeringen te beperken voorkomen dat dit daarna via de cao-tafels wordt gerepareerd.

Nieuw loonheffingssysteem: Er moet een nieuw systeem van loonheffingen komen om de voordelen van de toeslagen op een andere manier bij de werkenden te laten komen. De extra loonheffing (bijzondere tabel) voor overwerk en de vakantietoeslag moet vervallen. Uitkeringen moeten omlaag om zo het onderscheid tussen uitkeringen en loon te vergroten. Het is geen oplossing om het wettelijk minimumloon te verhogen, mede door de gevolgen van die verhoging op uitkeringen en normbedragen die wettelijk aan het Wettelijk Minimum Loon zijn gekoppeld.

Inzicht in en verlaging van werkgeverlasten: Ondernemers betalen veel werkgeverlasten, maar hebben weinig inzicht waar dit geld voor gebruikt wordt. De pot waarin de premies komen die werkgevers betalen, heeft inmiddels een verwacht vermogen in 2024 meer dan 44 miljard. Terwijl de jaarlijkse lasten voor alle uitkeringen bijna 27 miljard zijn in 2024. Ondernemers vragen zich af waarom zij nog premie moeten betalen. Het is belangrijk om hen inzicht te geven waar deze werkgeverlasten voor zijn en wat hiermee gedaan wordt.

Maak werkgeverschap aantrekkelijk: Kijk naar regelgeving die samenkomt bij ondernemers. Een wet op zich kan goed zijn, maar averechts werken in de praktijk door andere wetgeving. Stop met het steeds maar maken van nieuwe regelgeving zonder oude regelgeving te verwijderen. Koester werkgevers die personeel zelf in dienst nemen en een cao volgen.

Wij denken en praten graag mee over oplossingen!

Heb je vragen of wil je sparren met onze beleidsmedewerkers? Neem dan contact op met Jacqueline Tuinenga, beleidsmedewerker sociale zaken, via [06 29 06 60 09](tel:0629066009) of jtuinenga@cumela.nl

Oplossingen binnen de landbouw

Op het gebied van landbouw zijn wij niet de primaire belangenbehartiger, maar wij zijn wel nauw betrokken bij deze sector. Daarom pleiten wij voor een aantal oplossingen binnen de landbouw.

Weg met kalenderlandbouw

De natuur laat zich niet sturen. Daarom moet er een einde komen aan de kalenderlandbouw. Stel heldere, controleerbare doelen en betrek vakmensen uit de sector om te bepalen hoe deze doelen te halen en controleren zijn. Zorg voor doelsturing en laat ondernemers zelf bepalen welke maatregelen ze binnen hun bedrijf nemen om deze doelen te behalen.

Een vouchersysteem voor introductie nieuwe technologieën

Stimuleer het gebruik van nieuwe technologieën in plaats van het eigendom. De nieuwe activiteiten (precisielandbouw) die dit jaar worden toegevoegd in de eco-regeling zijn daarvoor een goed begin. Op deze wijze kunnen boeren ook kennismaken met deze nieuwe technieken, zonder daar direct zelf in te hoeven investeren.

Blijf aandringen op snelle invoering van Renure (Recovered nitrogen from manure)

Het is belangrijk om als Nederlandse overheid te blijven aandringen op het Europees mogelijk maken van producten uit mestscheiding, die aan te wijzen zijn als kunstmestvervanger. Hiermee komt er meer organisch materiaal beschikbaar voor de landbouw. Dit is bevorderlijk voor de bodemkwaliteit en draagt bij aan het sluiten van kringlopen. Het zorgt ervoor dat er minder gas nodig is voor het maken van kunstmest.

Wij denken en praten graag mee over oplossingen!

Heb je vragen of wil je sparren met onze beleidsmedewerkers? Neem dan contact op met Maurice Steinbusch, beleidsmedewerker agrarisch loonwerk, via **06 22 52 97 71** of msteinbusch@cumela.nl

Wie zijn wij?

Cumela is de brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Nederland telt ruim 3000 cumelabedrijven en hier werken circa 40.000 bevoegde vakmensen. Cumela behartigt de belangen van cumelabedrijven die werkzaam zijn in grondverzet, cultuurtechnisch werken, agrarisch loonwerk en meststoffendistributie. Zij informeren, verbinden, ontzorgen en ondersteunen cumelabedrijven en zorgen voor een gezonde sector, nu en in de toekomst. Meer weten? Bezoek www.cumela.nl